

19.06.2024

Ärende/21

§ 140

Ledamoten Ted Apters motion om ett invandrarråd i Helsingfors

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Ted Apter föreslog understödd av ledamoten Eva Biaudet att ärendet skulle remitteras för ny beredning så att inrättandet av ett invandrarråd skulle beredas i Helsingfors. Syftet med invandrarrådet skulle bli att i högre grad delaktiggöra invandrare och företrädare för invandrarsamfund i utvecklingen av stadens tjänster.

5 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ledamoten Ted Apters förslag om återremiss

Ja-röster: 40

Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Veli-Pekka Dufva, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Veronika Honkasalo, Martina Houtsonen, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Juhani Strandén, Nina Suomalainen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen

Nej-röster: 25

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Otso Kivekäs, Marika Koski, Anna Lemström, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Markku Rantahalvari, Minna Salminen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Sinikka Vepsä

19.06.2024

Ärende/21

Blanka: 17

Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Fatim Diarra, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Emma Kari, Elina Kauppila, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Miettinen, Tuomas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Marcus Rantala, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Timo Harakka, Mikael Jungner, Tom Packalén

Stadsfullmäktige fortsatte behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Paula Salmi, expert, telefon: 09 310 35109
paula.salmi(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 11.10.2023 Apter Ted Aloite Immigrant Council:in perustamiseksi Helsinkiin
- 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Ted Apter och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att ett invandrarråd inrättas i Helsingfors. Enligt motionen blir befolkningen med utländsk bakgrund år för år viktigare för och i staden. Ledamöterna anser att Helsingfors därför bör se till att stadens invånare med utländsk bakgrund framöver bättre får sin röst hörd i frågor som rör dem. Men hjälp av ett invandrarråd kan staden såväl utveckla sina nuvarande serviceformer mer dynamiskt och få dem att nå ut till fler som erbjuda representanter för olika befolkningsgrupper med utländsk bakgrund en bättre möjlighet att få sina röster hörda. Motionen hänvisar till Tammerfors invandrarråd och föreslår att det används som förebild i tillämpliga delar.

Inledning

Det är viktigt för Helsingfors stad att stärka mångstämmigheten bland stadsborna och arbeta för att alla ska ha lika möjlighet att delta och på-

verka. Staden växelverkar mångsidigt med organisationer, sammanlutningar och olika befolkningsgrupper och utvecklar sina kontakter med dessa. Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena från sektornämnderna och konstaterar att staden bör bli bättre på att höra personer med utländsk bakgrund i beredningen av ärenden och beslutsfattandet.

För närvarande stärker staden hörandet av personer och grupper med utländsk bakgrund som en del av verksamheten i stadens organ, inom olika planer, program och åtgärdshelheter och sektorsvis vid planeringen och produktionen av service.

Stadsstyrelse kan tillsätta kommittéer, råd och delegationer för sin mandattid för att följa upp och bedöma olika sektorsövergripande teman. De ska bereda, följa upp och främja den helhet de har hand om och sköta om samarbetet kring den. Till skillnad från nämnder, sektioner och direktioner saknar dessa organ egentlig beslutanderätt.

Åren 1995–2017 hade Helsingfors en kommission för invandrings- och integrationsärenden. Kommissionen var ett permanent samarbetsorgan som bestod av förtroendevalda från politiska partier. Till kommissionens uppgifter hörde bland annat att följa upp genomförandet stadsfullmäktiges strategiprogram i frågor som hörde till dess verksamhetsområde, stödja och främja verksamhetssätt som främjar icke-diskriminering och jämlikhet inom stadens förvaltning och verksamhet och verka för att den ökande mångfalden i stadens befolkningsstruktur skulle beaktas i personalpolitiken och utvecklingen av servicen. När ledningssystemet reformerades 2017 tillsattes kommissionen inte för en ny period. De uppgifter som kommissionen för invandrings- och integrationsärenden hade skött ansågs ingå i likabehandlingskommitténs (numera jämställdhets- och likabehandlingskommittén) och stadsstyrelsens näringslivssektionens uppgifter. Näringslivssektionen inrättades i samband med reformen av ledningssystemet för att styra stadens närings-, konkurrenskrafts-, invandrings- och sysselsättningspolitik.

Nuläget

I Helsingfors verkar en jämställdhets- och likabehandlingskommitté, som består av politiska förtroendevalda. Kommittén ska främja, följa upp och utvärdera förverkligandet av jämställdhet och likabehandling och motverkandet och avskaffandet av diskriminering i all Helsingfors stads verksamhet och dess tjänster samt följa upp och utvärdera genomförandet av planen för jämställdhet och likabehandling i tjänsterna på stadsnivå. Kommittén behandlar regelbundet stadens tjänster ur ett invandrarperspektiv.

Helsingfors har ett äldreråd och ett funktionsrättsråd, som har som uppgift att främja stadens samverkan med olika äldre- och funktions-

hindersorganisationer, främja deltagande bland äldre, personer med funktionsnedsättningar och andra specialgrupper och påverka kommunens beslutsfattande. Ungdomsrådets uppgift är att se till att ungdomarna blir hörda i beslutsfattandet i Helsingfors och i planeringen, genomförandet och uppföljandet av verksamheten inom stadens olika sektorer. Dessutom har Helsingfors en organisationsdelegation med uppgift att säkerställa att organisationer kan delta och påverka. Organisationer med kulturell mångfald är representerade i organisationsdelegationen och äldrerådet. De befintliga rådets och jämställdhets- och likabehandlingskommitténs uppgifter tangerar det föreslagna organets uppgifter.

Stadens verksamhet styrs även av olika planer och program, såsom jämställdhets- och likabehandlingsplanen, integrationsprogrammet Helsingfors stads prioriteringar för att främja integration 2022–2025 (Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022–2025), Helsingfors välfärdsplan och sektorernas delaktighetsplaner. Vid beredningen av programmen och planerna har staden bedrivit ett omfattande samarbete med olika parter. Man har exempelvis ordnat diskussionsmöten för att ta reda på medborgarorganisationers synpunkter.

Helsingfors är även representerat i Södra Finlands delegation för etniska relationer (Etno i Södra Finland). Delegationens uppgift är att främja dialog och samarbete mellan invandrare, etniska minoriteter, myndigheter, politiska partier, arbetslivet och medborgarorganisationer. Etno kan ge utlåtanden och rekommendationer och komma med initiativ för att exempelvis hjälpa invandrare och etniska minoriteter att delta och påverka. Etno saknar emellertid beslutanderätt och verkställande rätt och dess förslag är därmed inte lagligt bindande.

Med tanke på helheten är det viktigt att beakta att den reviderade lagen om främjande av integration (681/2023), som träder i kraft 1.1.2025, förutsätter att kommunen vid behov tillsätter en sektorsövergripande samarbetsgrupp på lokal nivå. Den kommunala samarbetsgruppen för invandring och integrationsfrämjande har till uppgift att utveckla planeringen och genomförandet av invandring och integration och främja goda befolkningsrelationer. Deltagare i samarbetsgruppen kan förutom kommunen även vara olika myndigheter, föreningar, sammanslutningar, företrädare för näringslivet samt serviceproducenter som producerar integrationsfrämjande tjänster.

Sammanfattning

Stadsstyrelsen konstaterar att motionens mål är värda att understödhas. Samhörigheten bland stadens invånare bör främjas. Helsingforsarna

med utländsk bakgrund blir allt fler, vilket ökar befolkningsgruppens betydelse i stadens verksamhet. När stadens service utvecklas är det viktigt att utnyttja invånarnas och organisationernas expertis. Staden arbetar för dessa mål i de ovannämnda lagstadgade råden och jämställdhets- och likabehandlingskommittén samt genom att sektorerna dynamiskt bedriver ett aktivt samarbete med organisationer.

I många andra städer har det upplevts som problematiskt att invandrarrådet eller ett annat motsvarande organ saknar beslutanderätt och resurser och dess förhållande till övriga beslutande organ är otydligt. Det är viktigt att konstatera att ett invandrarråd inte kan utgöra ett substitut för att befolkningen med utländsk bakgrund deltar i kommunalval och kommunalpolitiken. Stadens beslutande organ representerar alla stadsbor.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden bör utveckla den nuvarande jämställdhets- och likabehandlingskommittén till ett rådliknande samarbetsorgan som möjliggör verksamhet som motsvarar motionens mål och där även organisationsmedlemmar kan ingå. Staden bör även beakta hur en eventuell kommunal samarbetsgrupp för invandring och integrationsfrämjande som nämns i den lag om främjande av integration som träder i kraft 1.1.2025 skulle organiseras i Helsingfors.

Stadsstyrelsen konstaterar att en dynamisk och öppen struktur med låg tröskel är vad som behövs för att stärka deltagandet bland befolkningen med utländsk bakgrund. En sådan struktur ökar delaktigheten och agensen särskilt bland sådana personer med utländsk bakgrund som man inte lyckas nå fram till med påverkansforum som är till för alla. Alternativ till ett invandrarråd är ett öppet diskussionsforum eller ett nätverk med deltagare från olika sektorer i samhället, som har möjlighet att nå en bredare publik och få större genomslagskraft. En sådan lösning möjliggör också ett effektivare informationsutbyte mellan staden och dess invånare och kan användas mer flexibelt när stadens service planeras. Staden bör inte bara stärka sina strukturer för hörande, utan även det öppna hörandet av befolkningsgrupper med utländsk bakgrund och organisationer som en del av sektorernas normala delaktighetspraxis och beslutsberedning, exempelvis med hjälp av riktade begäranden om utlåtanden.

Fostrans- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljönämnden, social-, hälsovårds- och räddningsnämnden och jämställdhets- och likabehandlingskommittén har gett utlåtanden i ärendet och stadskansliets näringslivsavdelning har kommenterat det. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

19.06.2024

Ärende/21

Enligt 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Paula Salmi, expert, telefon: 09 310 35109
paula.salmi(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 11.10.2023 Apter Ted Aloite Immigrant Council:in perustamiseksi Helsinkiin
- 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 323

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

20.05.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Paula Salmi, asiantuntija, puhelin: 09 310 35109
paula.salmi(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 27.02.2024 § 45

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Ted Apterin ja 28 muun valtuutetun Immigrant Counciliin (maahanmuuttajaneuvosto) perustamisen mahdollistamisesta koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinkiin perustetaan Helsinki Immigrant Council, joka toimisi soveltuvin osin kuin Tampereen Immigrant Council. Mallintaen Tampereen toimintaa Helsingin Immigrant Counciliin tehtäviä voisivat olla maahanmuutto- ja integraatiopalveluiden kehittäminen, eri kulttuurien välisen dialogin edistäminen sekä osallistuminen sellaiseen työhön, jolla ehkäistään syrjintää ja rasismia. Tampereen Immigrant Council ei ole päätöksentekoaikoinaan vaan tahon, joka tarjoaa ehdotuksia kyseiselle toimijalle annettuihin tehtäviin.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Helsingissä

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen toimikuntia erilaisten toimialojen rajat ylittävien teemojen seurantaan. Niiden tehtävänä on huolehtia annetun asiakokonaisuuden valmistelusta, seurannasta, edistämisestä ja yhteistyöstä. Toisin kuin lautakunnilla, jaostoilla tai johtokunnilla, näillä toimielimillä ei ole suoranaista päätösvaltaa. Eri tehtäväkokonaisuuksiin keskittyviä kaupungin toimi- ja neuvottelukuntia toimii tällä hetkellä yksitoista.

Toimikunnista kaupunginhallituksen asettama tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta edistää, seuraa ja arvioi yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista palveluissa ja toiminnassa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustoimikunnan nykyiset tehtävät sivuavat myös perustettavaksi ehdotetun toimielimen tehtäviä.

Helsingissä on käytössä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat 2022–2025: palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmiin on koottu toimenpiteitä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on koottu lähes 100 toimenpidettä, joiden tavoitteena on edistää palveluiden toiminnan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan näkemyksen mukaan ehdotuksen tavoitteet ovat kannatettavia, ja myös sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala haluaa osaltaan kehittää palveluja yhteistyössä Helsingin vieraskielisen väestön kanssa huomioiden vieraskielisen väestön erityispiirteet. Helsingin vieraskielisen väestön määrä ja osuus väestöstä kasvavat ja vieraskielisen väestön osallistumisen mahdollistaminen eri tavoin on kannatettavaa.

19.06.2024

Ärende/21

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa kuitenkin, että tavoitteita on mahdollista edistää osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan työtä ja palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päätöksentekoon osallistumisella ja kuulluksi tulemisella on myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Myönteisiä vaikutuksia voidaan saavuttaa myös yhteistyössä kehitettyjen osuvampien palvelujen avulla."

Käsittely

27.02.2024 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen siten, että Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Helsingissä -otsikon alla olevat kaksi viimeistä kappaletta yhdistetään kuulumaan seuraavasti: Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan näkemyksen mukaan erillisen Helsinki Immigrant Councilin perustamiselle ei ole tarvetta, vaan aloitteen taustalla olevia tavoitteita on mahdollista edistää osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan työtä ja palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

13.02.2024 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.02.2024 § 36

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon koskien varavaltuutettu Ted Apterin ja 28 muun allekirjoittaneen valtuustoaloitteesta koskien Immigrant Councilin perustamista Helsinkiin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla nähdään, että eri vähemmistöryhmien, kuten ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden - lasten, nuorten, huoltajien ja aikuisopiskelijoiden - kuuleminen, osallisuus ja toimijuuden edistäminen on tärkeää ja sen toteutumista pitäisi edelleen kehittää. Helsingin ulkomaalaistaustaisen väestön kasvu näkyy suoraan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminnassa. Toimialan palveluiden piirissä on jatkuvasti kasvava määrä maahan muuttaneita sekä pitkään Helsingissä asuneita kaupunkilaisia, joilla on monikielinen ja -kulttuurinen identiteetti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ulkomaalaistaustaisia asiakkaita ja sidosryhmiä kuullaan osana kaikkea toimintaa erilaisissa kohtaamisissa ja yhteistyöverkostoissa. Toimialalla on joitakin pysyviä rakenteita, joissa tuetaan myös monikielisten oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien näkökulmien kuulemista. Esimerkiksi vähintään kahden vuoden välein tehtävä asiakastytyväisyyskysely toteutetaan useilla eri kielillä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa (luokka-asteet 1, 5, 8) ja toisella asteella, sekä lapsille, oppilaille, opiskelijoille että heidän huoltajilleen.

Esimerkiksi perusopetuksen asiakastytyväisyyskyselyssä on valittavissa suomen, ruotsin ja englannin kielen lisäksi käännökset viron, ve-

näjän, arabian ja somalin kielille. Kyselyssä asiakas voi tuoda valitsemallaan kielellä esille mitä tahansa koulutukseen tai koulun ja kodin yhteistyöhön liittyvää. Yksi perusopetuksen sitova tavoite nostetaan kyselyiden tuloksista. Tulokset käsitellään työyhteisöissä ja sidosryhmien kanssa. Eri asteiden asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksia voitaisiin hyödyntää soveltuvin osin myös Immigrant Council -tyyppisen kaupungin yhteisen kuulemistoiminnan rinnalla.

Toimialalla työskentelee yhä enemmän myös monikielisiä työntekijöitä. Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa toimii esimerkiksi monikielisiä ohjaajia, joiden tehtävänä on tukea nimenomaan ulkomaalaistaustaisia lapsia ja nuoria perheineen. Yhteinen kieli- ja kulttuuritausta helpottaa usein kuulluksi tulemistä. Näin ollen monikielisillä työntekijöillä on usein paljon tietoa ulkomaalaistaustaisten lapsiperheiden näkemyksistä, kokemuksista ja toiveista. Tätä tietoa hyödynnetään toimipisteiden toiminnassa ja toimialan kehittämistyössä. Tietoa voitaisiin hyödyntää laajemminkin, esimerkiksi Immigrant Council -tyyppisessä tai muussa kaupungin yhteisessä kuulemistoiminnassa.

Helsinkiin perustettavaa ulkomaalaistaustaisten kuulemisfoorumiä mieltäessä, muotoa olisi syytä tutkia kansalaisvaikuttamisen näkökulmasta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kehitetty erilaisia kuulemisfoorumeiden malleja. Viimeisimpänä on kehitelty Stadin ammatti- ja aikuisopiston vaikuttajafoorumi, johon opiskelijat ovat voineet ilmoittautua itseään kiinnostaviin teemoihin. Vaikuttajafoorumi koostuu opiskelijoista, jotka tuovat äänensä kuuluviin eri asiantuntijaryhmissä. Vaikuttajafoorumin tavoitteena on varmistaa opiskelijäänen kuuluminen ja toisaalta kiinnostuneiden opiskelijoiden ketterä tavoittaminen. Vastaavanlainen laaja kuulemispooli, jonka jäseniä kutsuttaisiin kuultaviksi tietyistä heitä koskevista teemoista, voisi toimia myös kaupunkitasolla. Pooliin kuuluvilla voisi olla omia viiteryhmiä ja yhteisöjä, joiden äänen välittäjinä he toimisivat.

Kuulemisen tehostamiseksi on kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitelty myös ns. Advisory Board -toimintaa, jossa toisen asteen johto tapaa säännöllisesti oppilaitosten opiskelijajäseniä ja kuulee opiskelijoiden ajatuksia ja ideoita toisen asteen opintoihin liittyen. Helsingissä on myös kaupunkitasoisesti vahvistettu lasten ja nuorten äänen kuulumista järjestämällä kaksi kertaa vuodessa toimialajohdon, apulaispormestarien ja oppijoiden välisiä keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista teemoista ja aiheista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole rakennetta, jossa voitaisiin kuulla kohdennetusti ulkomaalaistaustaisia oppilaita, opiskelijoita ja heidän perheitään laajasti, erityisesti heitä koskevissa kysymyksissä. Siksi kaupungin yhteinen neuvoo-antava foorumi ulkomaalaistaustais-

ten asukkaiden kuulemiseksi on hyvä ajatus. Tärkeää on, että tällainen kuulemisrakenne kytketään kaupungin toimintaan siten, että sen avulla pystyttäisiin kehittämään palveluita kaikkien asukkaiden näkökulmasta.

Immigrant Council -tyyppisessä toiminnassa edustuksellisen kuulemisen ongelmaksi voi muodostua liian kapea näkökulma suhteessa teemoihin, joista väestöryhmiä halutaan kuulla. Rinnalle tarvittaisiin dynaamisempi ja avoimempi, matalan kynnyksen rakenne. Ideoiden ja ratkaisuehdotusten tuottaminen tulisi järjestää niin, että se lisäisi osallisuutta ja toimijuutta, erityisesti sellaisen ulkomaalaistaustaisen väestön keskuudessa, joita emme onnistu tavoittamaan kaikille suunnatuilla vaikuttajafoorumeilla.

Korona-epidemian aikana eri toimialojen edustajat olivat mukana kaupunginkansliasta johdetussa järjestöfoorumissa, jossa oli useita maahanmuuttajajärjestöjä edustettuna. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitettiin hankerahoituksella myös omaa yhteistyöverkostoa järjestötoimijoiden kanssa. Tämä verkosto ei kuitenkaan ole toiminut aktiivisesti hankkeen päätyttyä. Yksi vaihtoehto uuden kuulemisrakenteen lisäksi kaupunkiin voisi olla myös lausuntojen pyytäminen ulkomaalaistaustaisten väestöryhmien järjestötoimijoilta.

Koska ulkomaalaistaustaisten kuulemiseen keskittyvä foorumi palvelisi Helsingissä osallisuutta eri palvelujen kehittämisessä, sen koordinointi sopisi luontaisesti kaupungin kanslian osallisuusyksikköön. Foorumilla pitäisi kuitenkin Helsingin linjauksen mukaisesti olla virallisena nimenä suomenkielinen nimi. Sen rinnalla viestinnällisenä nimenä voitaisiin käyttää myös englanninkielistä nimeä.

Käsittely

13.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marko Hamilo: Poistetaan kappaleesta 11 viimeiset virkkeet: "Koska ulkomaalaistaustaisten kuulemiseen keskittyvä foorumi palvelisi Helsingissä osallisuutta eri palvelujen kehittämisessä, sen koordinointi sopisi luontaisesti kaupungin kanslian osallisuusyksikköön. Foorumilla pitäisi kuitenkin Helsingin linjauksen mukaisesti olla suomenkielinen nimi".

Ja lisätään loppuun: "Erilaisia lakiin perustuvia ja muita vaikuttamismahdollisuuksia on jo olemassa riittävästi, eikä uusille vaikuttamistoimielimille ja niiden vaatimille resursseille ole tarvetta. Uudet toimielimet lisäisivät myös kohtuuttomasti byrokratiaa".

Marko Hamilon vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

19.06.2024

Ärende/21

Vastaehdotus:

Ted Apter: Muutetaan kohta (8) muotoon

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole rakennetta, jossa voitaisiin kuulla kohdennetusti ulkomaalaistaustaisia oppilaita, opiskelijoita ja heidän perheitään laajasti, erityisesti heitä koskevissa kysymyksissä. Siksi kaupungin yhteinen neuvoa-antava foorumi ulkomaalaistaustaisten asukkaiden kuulemiseksi on hyvä ajatus. Tärkeää on, että tällainen kuulemisrakenteen kytketään kaupungin toimintaan siten, että sen avulla pystyttäisiin kehittämään palveluita kaikkien asukkaiden näkökulmasta.

Muutetaan kohta (10) muotoon

Korona-epidemian aikana eri toimialojen edustajat olivat mukana kaupunginkansliasta johdetussa järjestöfoorumissa, jossa oli useita maahanmuuttajajärjestöjä edustettuna. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitettiin hankerahoituksella myös omaa yhteistyöverkostoa järjestötoimijoiden kanssa. Tämä verkosto ei kuitenkaan ole toiminut aktiivisesti hankkeen päätyttyä. Yksi vaihtoehto uuden kuulemisrakenteen lisäksi kaupunkiin voisi olla myös lausuntojen pyytäminen ulkomaalaistaustaisten väestöryhmien järjestötoimijoilta.

Muutetaan kohta (11) muotoon

Koska ulkomaalaistaustaisten kuulemiseen keskittyvä foorumi palvelisi Helsingissä osallisuutta eri palvelujen kehittämisessä, sen koordinointi sopisi luontaisesti kaupungin kanslian osallisuusyksikköön. Foorumilla pitäisi kuitenkin Helsingin linjauksen mukaisesti olla virallisena nimenä suomenkielinen nimi. Sen rinnalla viestinnällisenä nimenä voitaisiin käyttää myös englanninkielistä nimeä.

Kannattaja: Mirita Saxberg

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Ted Apterin vastaehdotuksen.

06.02.2024 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 13.02.2024 § 17

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa maahanmuuttaja- tai maahanmuuttoasioiden neuvoston perustamista Helsingin kaupunkiin. Toimiva demokratia edellyttää kaikkien väestöryhmien osallistumista vaikuttamiseen ja päätöksentekoon.

Suomeen muualta muuttaneiden osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan on kuitenkin havaittu olevan monilta osin valtaväestöä vähäisempää. Äänestysaktiivisuus on vaatimatonta ja vähemmistöjen aliedustus vaaleilla valituissa elimissä on selkeä suhteessa niiden väestöosuuteen. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2021 kunnallisvaaleissa ulkomaalaistaustaisten äänestysaktiivisuus jäi alle 30 prosentin kaisissa paitsi kahdessa vanhimmassa ikäryhmässä, kun koko väestön äänestysprosentti oli 55. Ulkomaalaistaustaiset olivat aliedustettuina myös vuoden 2021 kuntavaalien ehdokkaissa. Ulkomaalaistaustaisia, eli henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on äänioikeutetuista noin seitsemän prosenttia ja ehdokkaista 2,7 prosenttia.

Ilmiö on havaittu myös Helsingin kaupungilla eri yhteyksissä, kunnallisvaalien lisäksi muun muassa osallistumisessa kaupunkilaisille suunnattuun osallistuvaan budjetointiin, OmaStadiin. Demokratian vahvistamiseksi on tarpeen lisätä keinoja, joilla Suomeen muualta muuttaneet voivat vaikuttaa päätöksentekoon.

Useisiin suomalaisiin kaupunkeihin on perustettu maahanmuuttajaneuvostoja lisäämään ulkomaalaistaustaisten kaupunkilaisten osallisuutta kuntademokratiassa. Tampereen lisäksi muun muassa Kouvolassa, Oulussa, Kajaanissa, Vaasassa, Salossa ja Raaseporissa toimii maahanmuuttajaneuvosto.

Helsingissä maahanmuuttajaneuvosto olisi uusi toimielin kuntalaissa säädettyjen nuoriso-, vammais- ja vanhusneuvostojen rinnalla. On tarpeen tarkastella, miten maahanmuuttaja- tai maahanmuuttoasioiden neuvosto suhteutuisi edellä mainittuihin lakisääteisiin neuvostoihin, joiden tehtäviksi kuntalaissa on määritelty kunnan tai hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan vaikuttaminen asioissa, joilla vaikuttamistoimieliin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta.

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO) asettama Maahanmuuttaneet ja monikieliset suomalaiset yhteiskunnallisina vaikuttajina - työryhmä (MOVA-työryhmä) julkaisi selvityksensä Korjataan maahan-

muuttaneiden ja monikielisten suomalaisten demokratiavaje vuonna 2022. Raportissa otetaan kantaa myös maahanmuuttajaneuvostojen perustamiseen ja toimintaan suosittamalla kuntia varaamaan neuvostoille riittävät resurssit ja vaikuttamismahdollisuudet sekä sitomaan toiminta osaksi kunnan päätöksentekoa lakisääteisiä vaikuttamistoimielimiä vastaavalla tavalla.

Neuvoston kokoonpanoa ja tehtäviä määriteltäessä on hyvä huomioida, että selkeärajaista ryhmää ”maahanmuuttajat” ei ole tai ainakin se muodostuu monista risteävistä, osin päällekkäisistä kategorioista, jotka voivat myös muuttua Suomessa oleskelun aikana. Edustuksellisuuteen onkin tarpeen kiinnittää erityistä huomiota, koska eri ihmisten ja ryhmien ajamat intressit voivat olla eriäviä ja jopa vastakkaisia.

Helsingin vammais- ja vanhusneuvostot on muodostettu etujärjestöjen edustajista, poliittisista luottamushenkilöistä ja kaupungin toimialojen ja keskushallinnon nimeämistä pysyvistä asiantuntijoista. Nuorisoneuvosto sen sijaan valitaan joka toinen vuosi henkilövaaleilla.

Vammais- ja vanhusneuvoston tapaan luottamushenkilöistä ja järjestöjen edustajista muodostetulla maahanmuuttajaneuvostolla olisi todennäköisesti suhteellisen hyvät edellytykset monimuotoisen väestöryhmän riittävään edustuksellisuuteen. Maahanmuuttajia edustavia järjestöjä on kuitenkin Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla varovaistenkin arvioiden mukaan pitkälti yli sata. Siksi olisi perusteltua pohtia järjestöedustajien valintaa esimerkiksi väestörakennetta vasten peilaten.

Erään näkökulman edustuksellisuuden haasteisiin tarjoaa Kansalaisraati-menetelmä, jossa osallistujat valitaan edustettavan väestöpohjan perusteella. Kansalaisraatia on kokeiltu Helsingin kaupungilla muun muassa vuosien 2013–2014 aikana demokratiapilottityössä.

Maahanmuuttajaneuvoston tehtäviä määriteltäessä lähtökohtana olisi hyvä olla se, että neuvoston on mahdollista vaikuttaa kaikissa sen jäseniä kiinnostavissa asioissa ja että se voi tuoda asiantuntijuuttaan laaja-alaisesti kaupungin ja toimialojen päätöksentekoon sekä toimia kokemusasiantuntijana valmistelussa. Erityisesti neuvoston asiantuntijuutta voisi hyödyntää Helsingin kaupungin lakisääteisen kotoutumisen edistämisen ohjelman laatimisessa ja sen toimenpiteiden toteutumisen seurannassa. Myös kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sekä osallisuussuunnitelman laatiminen ja seuranta voisivat olla keskeisiä vaikuttamisen paikkoja neuvostolle. Luontevina tehtävinä voi nähdä myös yhdenvertaisen osallisuuden, ihmisoikeuksien ja rasisminvastaisuuden yleisen edistämisen kaupungissa.

Käsittely

19.06.2024

Ärende/21

13.02.2024 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Esa Korkia-aho: Vastaehdotus pohjaan. Perustelut: Maahanmuuttajilla on jo nyt kaikki lakisääteiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua. Esityksessä mainitaan alhainen äänestysaktiivisuus sekä vähäinen osallistuminen ehdokkaina. Tämä sama asia pätee kantaväestöön, jotka eivät äänestä ja osallistu. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nimissä myös heille pitäisi perustaa vastaava neuvosto. Maahanmuuttajia edustavia järjestöjä on esityksen mukaan reilusti yli sata, joilla on mahdollisuus vaikuttaa ja aktivoida omia ryhmiään. Emme näe tarpeellisena perustaa uusia organisaatioita, mitkä kuluttavat jälleen resursseja.

Esa Korkia-ahon vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esa Korkia-aho jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Maahanmuuttajilla on jo nyt kaikki lakisääteiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua. Esityksessä mainitaan alhainen äänestysaktiivisuus sekä vähäinen osallistuminen ehdokkaina. Tämä sama asia pätee kantaväestöön, jotka eivät äänestä ja osallistu. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nimissä myös heille pitäisi perustaa vastaava neuvosto. Maahanmuuttajia edustavia järjestöjä on esityksen mukaan reilusti yli sata, joilla on mahdollisuus vaikuttaa ja aktivoida omia ryhmiään. Emme näe tarpeellisena perustaa uusia organisaatioita, mitkä kuluttavat jälleen resursseja.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Juha Ahonen

Lisätiedot

Marika Westman, ts. yksikön päällikkö, puhelin: 310 71574
marika.westman(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.01.2024 § 30

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Ted Apter ja 28 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaioitteen Immigrant Councilin perustamiseksi Helsinkiin.

Helsinki on globaali, kasvava kaupunki. Muiden suurkaupunkien tavoin Helsingin väestö on yhä monimuotoisempaa. Tämä luo sekä mahdollisuuksia että haasteita kaupunkiympäristön kehittämiseksi.

Eri taustaisten helsinkiläisten toiveiden ja tarpeiden huomioiminen on Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelun keskiössä. Kaupunkiympäristön toimiala tuottaa myös erilaisia esimerkiksi asumiseen ja yrittämiseen liittyviä palveluita, joita käyttävät eri taustaiset kaupunkilaiset.

Vieraskielisten osallisuuden edistäminen ja kaupungin moniäänisyyden vahvistaminen ovat tärkeitä tavoitteita kaupunkiympäristön toimialalla. Nämä tavoitteet on kirjattu myös kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymään toimialan osallisuussuunnitelmaan.

Suhtaudumme Helsinki Immigrant Councilin perustamiseen myönteisesti. Kaupunkiympäristön toimialan toiminnan näkökulmasta on toivottavaa, että Immigrant Council lisäisi vuoropuhelun mahdollisuuksia toimialan ja vieraskielisten helsinkiläisten välillä esimerkiksi maankäytön suunnittelussa ja toimialan palveluiden parantamisessa. Vieraskieliseltä väestöltä saadut näkemykset voivat tuoda arvokasta lisäarvoa ja uutta tietämystä kaupunkiympäristön kehittämiseen.

Näkemyksemme mukaan Immigrant Councilin toimintaa tulisi muiden vaikuttamistoimielinten tapaan koordinoida kaupunginkansliassa. Mikäli Helsinkiin perustetaan Immigrant Council, tulee toimialojen asiantuntemusta hyödyntää uuden vaikuttamistoimielimen toiminnan käytäntöjen suunnittelussa. Tarkemmassa suunnittelussa on myös varmistettava, miten toiminnalle osoitetaan riittävät resurssit.

Käsittely

23.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Muutos lausuntoehdotukseen: "Poistetaan kappaleet 6 ja 7 kokonaisuudessaan. Erilaisia lakiin perustuvia ja muita vaikuttamismahdollisuuksia on aivan riittävästi, eikä uusille vaikuttamistoimielimille, lisäbyrokratialle ja niiden vaatimille resursseille ole tarvetta."

Mika Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

16.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö: 09 310 37368

19.06.2024

Ärende/21

heikki.mantymaki(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

FO-nummer

0201256-6